

La salut dels arbres monumentals de la Catalunya Central estarà sota seguiment

L'estudi és la base per organitzar un sistema d'alerta ràpida davant els problemes que es puguin detectar

Alzina del Mas Pujol d'Artés, un dels arbres monumentals del Bages / ARXIU/MIREIA ARSO

David Bricollé

La cinquantena d'arbres que tenen la catalogació oficial de monumentals a la Catalunya Central seran objecte d'un **pla de seguiment del seu estat de salut**, conjuntament amb la resta de tot el país que tenen aquesta consideració, gairebé 300 en total. Es tracta d'una iniciativa del departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, conjuntament amb el Centre d'Investigació Ecològica i Aplicacions Forestals (**CREAF**). Fins ara se n'han analitzat 80.

L'estudi ha de servir de base per organitzar un sistema d'alerta ràpida davant els problemes de salut dels arbres, amb la implicació del personal dels espais naturals protegits i el Cos d'Agents Rurals, segons ha explicat el **director de Polítiques Ambientals i Medi Natural, Marc Vilahur**. De fet, aquest 2025 s'ha posat en marxa una segona fase del programa de seguiment per garantir una visita anual a cadascun dels arbres monumentals per fer una detecció ràpida d'amenaçes.

Per conèixer en quin estat es troba cada exemplar, les investigadores fan una recerca ecològica entenent l'arbre com un ecosistema. Prenen, entre d'altres, dades de la seva estructura, de la vegetació associada, la diversitat de líquens, briòfits, invertebrats i vertebrats, característiques de sòls, amenaces i impactes.

Quins són els arbres monumentals de casa nostra?

Actualment, **són 54 els arbres monumentals que hi ha declarats a les comarques de la Catalunya Central.**

Al Bages en són **cinc**: l'alzina del Mas Pujol (Artés); l'alzina grossa de Querol (Fonollosa); el lledoner de l'Estació (**Rajadell**); el pi del Rèvol (**Cardona**) i el plàtan d'en Gibert (**Monistrol de Montserrat**).

Plàtan de can Gibert de Monistrol de Montserrat, un dels arbres monumentals del Bages / **ARXIU/OSCAR BAYONA**

Al Moianès hi ha dos roures: el del Giol (**Castellcir**) i el del Masot (**Moià**).

El Berguedà en concentra vuit (arbres o petits conjunts): l'avet de les Molleres de Gresolet, el faig Gros de les Molleres de Gresolet, el faig Setrill de la Baga de Gresolet, els faigs del Clot de l'Om, el pi del Roc dels Castellots i els pins Vells de la Pleta dels Baganesos (tots ells a **Saldes**); el pi de les Tres Branques i el pi jove de les Tres Branques (**Castellar del Riu**).

El Solsonès en té set més. Són el ginebre del Solà (**Riner**); el pi de la Vinya (**Castellar de la Ribera**); el pi de les Tres Branques de Freixinet (**Riner**); el pi de Nerola (**Odèn**); el pi Gros de Can Gaspar (**Castellar de la Ribera**); el pi Gros de Viladric (**Castellar de la Ribera**); i el roure de Cal Peroi (**Pinós**).

L'Anoia en té quatre. L'alzina de Can Gol (**Sant Martí de Tous**); el pi Gros de Can Gallego (**Cabrera**); el roure d'Ancosa (**la Llacuna**) i la pineda de Can Ferrer del Coll (**Piera**)

Com a Catalunya Central, a més del que ara s'incorpora al Lluçanès, a aquest llistat s'hi han de sumar els d'Osona, que en té la meitat del total de 54. És la més representada amb 27.

Per completar l'àrea d'influència de Regió7 cal dir que la Cerdanya té declarats monumentals dos arbres o arbredes: els avets de **Das** i els avets de les Bagues (**Riu de Cerdanya**).

Biodiversitat elevada

Els primers resultats de l'estudi apunten que **hi ha una biodiversitat molt elevada en la major part dels arbres, fins a 100 espècies d'éssers vius en algun exemplar**, malgrat que molts pateixen malalties i plagues. S'ha trobat que hi ha alguns arbres monumentals que poden funcionar com a punts calents de biodiversitat, perquè s'hi ha identificat un centenar d'espècies diferents. Aquest és el cas de l'alzina de Can Ferrerons, al Parc del Montnegre i el Corredor, on viuen 65 espècies de flora vascular, 20 espècies d'animals i una espècie de líquen amenaçat i protegit.

La investigadora que lidera l'anàlisi, Sandra Saura Mas, apunta que renaturalitzar els entorns on viuen els arbres monumentals pot ser una acció adequada per millorar el seu estat ecològic. També fer servir esmenes per millorar el sòl i prevenir-ne l'erosió, treure deixalles o establir cobertes vegetals.

A Catalunya hi ha 297 arbres monumentals i 3 arbredes (la Fageda de la Grevolosa, la Roureda del Parc Nou d'Olot i la Pineda de Can Ferrer). Les espècies més freqüents són alzines, roures i pins. Aquest any s'han declarat 24 nous arbres monumentals.